

Omnium enim residuorum biquadraticorum ipso $8n + 1$ minorum (cifra exclusa) multitudo erit $\equiv 2n$ i. e. par. Porro facile probatur, si r fuerit residuum biquadraticum ipsius $8n + 1$, etiam valorem expr. $\frac{r}{g}$ (mod. $8n + 1$) fore tale residuum. Hinc omnia residua biquadratica in classes simili modo distribui poterunt, vti in art. 109 residua quadratica distrimus: nec non reliqua demonstrationis pars prorsus eodem modo procedit vt illic.

III. Iam sit $g^4 \equiv -1$, et h valor expr. $\frac{r}{g}$ (mod. $8n + 1$). Tunc erit $(g \pm h)^2 \equiv g^2 + h^2 \pm 2gh \equiv g^2 + h^2 \pm 2$ (propter $gh \equiv 1$). At $g^4 \equiv -1$, adeoque $-h^2 \equiv g^4 h^2 \equiv g^2$, vnde tandem $g^2 + h^2 \equiv 0$, atque $(g \pm h)^2 \equiv \pm 2$ i. e. tum $+2$, tum -2 residuum quadraticum ipsius $8n + 1$. Q. E. D.

116. Ceterum ex praec. facile regula sequens generalis deducitur: $+2$ est residuum numeri cuiusvis, qui neque per 4, neque per ullum primum formae $8n + 3$ vel $8n + 5$ diuidi potest, reliquorum autem (ex. gr. omnium numerorum formarum $8n + 3$, $8n + 5$, siue sint primi, siue composti) non-residuum.

-2 est residuum numeri cuiusvis, qui neque per 4, neque per ullum primum formae $8n + 5$ vel $8n + 7$ diuidi potest, omnium autem reliquorum non-residuum.

Theorematum haec elegantia iam sagaci Fermatio innotuerunt, *Op. Mathem.* p. 168.

Demonstrationem vero quam se habere professus est, nusquam communicauit. Postea ab ill. Euler frustra semper est inuestigata: at ill. La Grange primus demonstrationem rigorosam reperit, *Nouv. Mem. de l'Ac. de Berlin* 1775. p. 349, 351. Quod ill. Eulerum adhuc latuisse videtur, quando scripsit diss. in *Opusc. Analyt.* conseruatam, T. I. p. 259.

117. Pergimus ad residua $+ 3$ et $- 3$.
A posteriori initium faciamus.

Reperiuntur ex tab. II. numeri primi quorum residuum est $- 3$, hi: 3, 7, 13, 19, 31, 37, 43, 61, 67, 73, 79, 97, inter quos nullus inuenitur formae $6n + 5$. Quod vero etiam ultra tabulae limites nulli primi huius formae dantur quorum residuum $- 3$, ita demonstramus: Primo patet quemuis numerum compositum formae $6n + 5$ necessario factorem primum aliquem eiusdem formae inuoluere. Quousque igitur nulli numeri primi formae $6n + 5$ dantur, quorum residuum $- 3$, eousque tales etiam compositi non dabuntur. Quodsi vero ultra tabulae nostrae limites tales numeri darentur, sit omnium minimus $= t$, ponaturque $- 3 = aa - tu$. Tunc erit, si acceperis a parrem ipsoque t minorem, $u < t$, atque $- 3$ residuum ipsius u . Sed quando a formae $6n \pm 2$, tu erit formae $6n + 1$, adeoque u formae $6u + 5$, Q. E. A. quia t minimum esse numerum inductioni nostrae aduersantem supposuimus. Quando vero a formae $6n$, erit tu formae $36n + 3$ adeoque $\frac{1}{3}tu$ formae $12n + 1$,

quare $\frac{t}{3} u$ erit formae $6n + 5$; patet autem -3 etiam ipsius $\frac{t}{3} u$ residuum fore, atque esse $\frac{t}{3} u < t$, Q. E. A. Manifestum itaque, -3 nullius numeri formae $6n + 5$ residuum esse posse.

Quoniam quisque numerus formae $6n + 5$ necessario vel sub forma $12n + 5$, vel sub hac $12n + 11$ continetur, prior autem forma sub hac $4n + 1$, posterior sub hac $4n + 3$, haec habentur theorematum:

I. *Cuiusvis numeri primi formae $12n + 5$, tum -3 tum $+3$ non-residuum est.*

II. *Cuiusvis numeri primi formae $12n + 11$, -3 est non-residuum, $+3$ vero residuum.*

118. Numeri quorum residuum est $+3$. ex tabula II. inueniuntur hi: 3, 11, 13, 23, 37, 47, 59, 61, 71, 73, 83, 97, inter quos nulli sunt formae $12n + 5$, vel $12n + 7$. Nulos autem omnino numeros formarum $12n + 5$, $12n + 7$ dari quorum $+3$ sit residuum, eodem prorsus modo, vt in artt. 112, 113, 117, comprobari potest, quare hoc negotio supersedemus. Habemus itaque collato art. 111 theorematum:

I. *Numeri cuiusvis primi formae $12n + 5$, non-residua sunt tum $+3$ tum -3 , (vti iam in art. praec. inuenimus).*

II. *Numeri cuiusvis primi formae $12n + 7$ non-residuum est $+3$, -3 vero residuum.*